

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁC-SODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

<p>SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: A bajai utcával szemközti Falcione-féle ház, hova minden, a lap szemléi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.</p>	<p>Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR GYULA.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 ft. — Félévre 4 ft. — Negyedévre 2 ft. Néptantóknak egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1.50. Egyes szám ára 10 kr.</p>
--	--	--

A cholera.

Írta: Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.
(Folytatás.)
III.

Ha csoportosan fordul elő a cholera, úgy azt mutatta a tapasztalat, hogy az nem terjed az országotak és vasutak, hanem az áztatott területek és folyó vidékek szerint. Reánk néve ez nagy fontosságot, mert megyénk talaja, fekvése, geologiai alkata, de a mostani gyakori esőzések folytán is egészen át van ázva. Az 1849. évi cholera alkalmával a természeti viszonyok hasonlóak voltak.

A cholera az ember által és egyéb tárgyak útján biztosan elzseppelhető, — sokszor még a közvetlen viszony sem szükséges. Ennek meggátítása lehetetlen, mert csak a közlekedés hiánya volna eredményes, ez pedig alig érhető el. A betegségét ugyanis oly emberek is közölhetik, akik csakis enyhén betegek, úgy hogy környezték, de még orvosoknak sem tűnhet fel és magukban hordhatják a betegséget, de még nyilván nem betegek, — minnél fogva lehetetlen a veszélyes egyének elkülönítése.

A cholera-gyanus egyént mindazáltal szigorúan el kell különíteni az egészségesektől. Nem eléggé diésertes és életre való eszme tisztí főorvosunk azon előterjesztése, hogy városunkban a bukóvázi volt vadászlak ad hoc kórházza állakították át, hogy a netán előforduló cholera-beteg a belterületől kiszállítatva izoláltassék, nemkülönben azon óhaja, hogy ugyancsak a belterületen kívül a vasut mellett cholera helyiség létesítve legyen, a vasuton jövő gyanus betegek elhelyezésére, hogy a városba be ne hurcolják a betegséget.

A cholera-betegség egy sajátsága, hogy nem minden egyén fogékony iránta. Egyik nehezen, másik könnyebben kapja meg, ismét mások sohasem. A betegségűektől félt, gyöngye rosszul táplált egyének, kiknek szervei sok vizet tartalmaznak legkönnyebben kapják meg a kórt.

Parkes híres angol bélyógyász nagy tapasztalata folytán azt mondja, hogy általános gyöngye egészség nem hajlamosit, sem az erőteljes egészség nem nyújt védelmet; sőt némelyek ép azt hiszik, hogy épen a legerő-

sebb emberek szenvednek leginkább. Nagy fáradtság, főleg ha napról-napra ismétlődik, nagyon hajlamosit a cholera-ra. Az étrendnek befolyása még nincs biztosan megállapítva, noha azt hitték némelyek, hogy a növényi táplálék és így a béltartalom alii hatása hajlamosit. Az elégtelen táplálkozásnak sincs nagy befolyása, noha némelyek azt hiszik, hogy éhínséges vidékeken jobban pusztít a cholera, melynek ellenkezőjéről, tudni ilik jól termő és gazdag vidékeken ép úgy uralkodik. A legszigorubb mértékletesség sem nyújt védelmet a megbetegedés ellen, de tény az, hogy a korhelység növeli a hajlandóságot a betegségre.

Meglevo betegségek közül egyedül a súly (scorbut) hajlamosit a cholera-ra, s z i v b á n t a l m a k és tüdőgyógyulat, hogy hajlamositana és növelne a halandóságot, mint régeinti hitték — arra a bizonyítékok nem kielégítők. Életkor és nem nincs nagy befolyással, bár 6—20 évesek kevésbbé vannak kitéve a cholera-nak, míg a 40 évtől kedve emelkedik a hajlandóság. Azon állítás, hogy már cholera-ban szenvedett egyének védve lennének és nem ragályozhatók: — csak következtetés más ragályos betegségek után, de a tapasztalat ezen vigaszt is megeazította.

Magas hőmérsék előmozdítja a cholera terjedését, az által, hogy fokozza a rothadást és általában növeli a levegő szennyezettségét. Alacsony hőmérséknel is nagyban dühöngött a cholera, a fagypon alatti hőmérséknel is, és valószínűleg a szennyezett ivóvíz volt az oka. A légnyomásnak nincs befolyása a cholera-ra. Prout azt állította, hogy cholera-járvány alatt a levegő nehezebb lenne, — azonban ennek is a tapasztalat ellenkezőjét — bizonyította, — bár a nedves levegő elősegíti míg a száraz levegő határozottan feltartóztatni látszik a cholera-t. Az eső némelykor fokozza, némelykor csökkenti.

Az esőnek mennyiségétől és attól függ vajjon az az ivóvizet tisztább-e, vagy szennyezesebb teszi-e? Zápores után rendszeren csökkenni látszik, mivel a bőséges víz kimossa a város szennyét, ha jók az elvezető csatornái. A levegő mozgása is befolyása van a cholera-ra, mert pangó légkör csak árthat a szervezetnek, nemkülönben a bécsi orvosi konferencia megerosította a cholera-

rának a levegő utján való átvitelét, de azon gyanus megjegyzést teite hozzá, hogy csak rövid távolságra és sohasem gyorsabban, mint az ember utazik.

Sokféle szert ajánlanak a cholera ellen, — és a szerek sokasága bizonyítja legjobban, hogy azok közül egyik sem váltik be, mint biztosan ható specifiqus véd-szer. A régiék védszerüket a tűzásokig vitték, és mint a fuldokló szalma-száiba is kapaszkodik, úgy ha valaki valamit a cholera ellen ajánlott — legott számtalanok azt azonnal használták. Dejön állítja, hogy Indiában a cholera ellen a lakosok sarkaikat tüzes vassal kellő mélységig égetik. Német országban szokásban volt se-lyem zsinoron a nyakba akasztott lapos rézdarabokat hordani a mellen a szív fölött, valószínűleg kiindulva azon statistikaiag kimutatható tényből, hogy rézművesek és rézrel foglalkozók ritkán esnek cholera-betegségre. Ez azonban nem igen használt.

Az 1831. nagy cholera-járvány alatt a moszkvai orvosok a beteg egész testét ecetgőzzel naponta többször megfűstölték és a mellett melegített szeszest italokkal itattak. Ugyanez időben Humpel bécsi orvos a lábikra göresök elkertése végett azon késsel mély sebeket ejtett. Bandler, híres német cholera-orvos, úgy bánt el betegeivel, hogy meleg pánikába mártott édes sörté kefével végig kefélte a betegét, — azután konyha-sós meleg vízbe mártotta őket, honnan kijöve dunnak közé fektette és izsaszotta őket. Azt állítja, sok meg-eggyógyult ilyen kura alatt.

Ferran, spanyol orvos, 1885-ben megkísérelte a bőr és izmok közé beotlani a cholera-mérgét, védszere-lés gyanánt, egészséges emberbe. Ezen beotlásokat a spanyol kormány protektiója mellet nagyban vitték vég-hez, azonban értékenek hitelét nagyban csökkentette, hogy brüsszeli és párisi kiküldött tudományos buvárok elől a spanyolok titkukat gondosan őrizték és a Ferren-féle beotlásokat maig is homály fedí. Ujabbban Cantani hírneves olasz orvos egy készüléket használ, a melynek segélyével cholera betegnek nagyfoku nedvesztes-ségét azáltal igyekszik pótolni, hogy készülékével 1/2—1 liter sósvizet a beteg bőr alá beszajtol. Ezen készüléket a budapesti tudományos világban Angyám tanár mu-

A „Zombor és Vidéke“ tárcaja.

A rablóbanda.

Humoresk Richter J. Edétől, ford. Hispanus.
I.

A főváros közelében egy hajdani hadiszállít, Wiesel úr Kleegrún faluban birtokot vett magának, hogy e nagy birtokon, távol a világ zajától, csendben élvezhesse vagyonát.

Wieselnek sem neje, sem gyermeke nem volt; de e helyett annál több idegen gyermeke házában bájos leányzók képében. A megvásárolt hozant parasztkunyhót lebontatta, s helyébe pompás falusi házát építtetett, melyet nagyszerű park vert körül. Hetenkint egész csapat barátja jött ki hozzá a városból birtokára, a kik vele halásztak, vadásztak és dőszöltek, s a fiatal leányzókat nem egyszer különös zaarba hozták.

Minden, de különösen ez utóbbi bantzottantott a paraszto-
kat, meg a szolgákat. A falu nem szivelhette Wiesel urat, annál is inkább, mert senki se tudta, honnan jutott vagyonához, s vajjon becsületesen uton szerete-e?

Azt beszéltek, hogy a háború idején jött Wiesel úr tekintélyes vagyonához. Hogy a háború alatt el lehet vesztetni az embernek minden vagyonát és birtokát, s koldusbotra jutni, ezt jól tudták a kleegrúniek, de mint lehet a háborús idők alatt gazdaggá és pedig dúsgazdaggá lenni: ez titok volt előttük, ezt nem tudták fölfogni.

Ekkor hírtelen az a hír kapott lábra, hogy Wiesel úr pénzét igazságtalan uton szerete, és a pletyka a következő mesét sottgotta: Wiesel úr a hozzá bekvártélyozott tisztet megölés, nagymennyiségű pénzeszsákjait, a melyeket, mint zsákmányt magával hordott, elrabolta és a fővárosból ide menekült.

Ez a költött hír mindenütt hívrokre talalt, mert voltak rá bizonyítékok.

Igy például Wiesel úr, sohasem járt templomba, mert nem volt bátorsága az Isten oltára előtt megjelenni. Aztán kalapját mélyen homlokára vágva hordta, mert kerüta a becsületes embereket tekintett. És hogy folyton dinom-dánom közt élt, mulat-ságokat rendezett, azt a hitet ébresztette fel bennük, hogy ez csakis azért van, hogy heves lelki fordulását elnémsíta.

Ez, és sok más egyéb elég ok volt arra nézve, hogy a kleegrúnieket arra a hitre vezesse, hogy Wiesel úr lelkét borzasztó bán nyomja.

Ezért nem bíztak benne a paraszto-
k, és ellene minden ki-gondolható csinyt követtek el, a mi csak hatalmukban volt. Éjszakának idején jóságaiukat ráhajtották legelőjére és ujjonan felszántott földet kézakarva gázoltatták le, és a falu ifjúsága nem elégedett meg gyümölcsös kertjének titkos zsák-mányával, hanem még ennek tetéjébe kaján örömmel letörték a fieskák galyait faiskolájában és szándékosan legázolta kertjében a szép virágokat.

Wiesel úr épen nem épült az ellené üzött csinyeken, de kedves szöke, fekete és barna házibarátjúi közelében s vidám városi vendégeinek tarsaságában csakaham ismét elfelejtette fatális, rá nézve nagyon is kellemetlen falusi szomszédjainak embertelenségeit, de restelt a gonosztevoék ellen fejjelentést tenni.

»Ebből ismét láthatjátok a rossz lelkiismeretet,« kiállították a paraszto-

»Ha tiszta volna szive, bizonyára kikötne velünk; de így, fél a bíróságtól, mint a pokoltól, mert azt gondolja, hogy ott korábbi élete miatt egy kissé az elevenére koppintanak. Oh! van ennek sútni valója, nem egy könnyen enged a nyakára hágni!«

Minden hírben van valami igaz. Mennyiben bizonyult be ez az általános elv a jelen esetben valónak, megmutatja ez az igaz történet.

Kilian parasztember egy napon egy kocsi fával, melyet

az előtte való este Wiesel úr erdejéből lopott, a közeli városba hajtott a piacra.

»He atyai, kleegrúni maga?« kérdezte őt itt egy fiatal ember, s igenlő feletére egy Wiesel úrnak szóló levelet adott át neki, azzal a kéréssel, hogy azt a faluba való érkezése után rögtön adja át, mert abban valami nagyon sürgös van.

Kilian ezt megígérte, és a levelet nagyvörös bőrbuylarí-sába tette.

Az iskolamester mintegy 12 éves kis fiát is magával vitte a faluba úres kocsiján a derék Kilian.

Ez a levél schogysem fért a paraszt fejébe néhányszor már ki is vette buylarísából s minden oldalról megtapogatta, kinyitni pedig nem merie, de nagyon szerete volna tudni, mi áll benne. A fiatal ember, a ki neki e levelet átadta, Wiesel úr ismerőse volt; már sokszor látta kunn Kleegrúnben, innen ismerté is őt meg.

Miért sürgött annyira a levelet, gondolta magában Kilian, mégis valami nagyon fontosnak kélt benne lenni.

Széthajtotta némileg, és ugyan látott benne írást, de sajnos Kilian az írottat nem tudta olvasni.

Ekkor tekintete az iskolamester fiára esett, egy tanult genie, ennek kellett a széthajtott levél részén be nézni, az követező szókkal olvasta ki:

»— Örnagy — ármány — méreg — arany — halottat kocsi-ra — jól mulatunk.«

Többet nem kémlélhetett ki a kis inquisitor éles szeme; de Kiliannak nem is kellett többet tudnia, mert hiszen e néhány szó világosan monda, hogy a halottat hozzá kocsin akarják kihozni és a mellett mulatni.

Kilian az egész idő alatt a kocsi mellett ment, de most felszállt s erös ügetésben hajtott haza, mert a levél é össze-függő szókkal fejébe szállt.

(Folyt köv.)

talta be, annak jó és eredményes használatát e sorok írja az utolsó budapesti cholera alkalmával tapasztalta. Készítője Fischer Péter és az ország nagyobb kórházai el vannak látva. Megyénkben egy van csak, dr. Hadyszynál Topolyán.

Védszerű ajánlák a chinint és fekete kávét. A fertőztetésre nyers carbolsavat, réz és vasgálicot. Azonban kisebb területek desinficiálására legbiztosabb a higanyoldat. Ilyen port osztogatták ki Győrött is a cholera-járvány alatt intelligensőbb családoknak, kik azt feloldva használták. Felvilágosítani a népet a baj mielőttől többet ér sok véderelésnél, melyeket theoretikusan szépen ki lehet fejteni, de a gyakorlatban kívinni lehetetlen.

A cholera ellen ajánlott: okavódi a meghűléstől, rossz táplálkozástól és kiesapongástól, a rendszer életmódot nem kell semmiképen sem megváltoztatni, emészthetelen és nedvdús eledellett tartozkodni kell. Italtul legtanácsosabb kávés vagy faszénrétegen szűrt viz, felforrárt víz, éssásványvíz, forrás bor, ecogné. És mindezek fölött a tisztaság áll. Hogy a csatában meg ne sebesüljünk első föltétel, hogy a golyó ne találon bennünket; ugy vagyunk a cholera-val is, tegyük meg mindent mi a tudomány mai állásponjia ellene előírt, — de a védszerelésben el ne bízzuk magunkat. Kiki örökdiék egészsége föltét, a társadalom egészsége föltét örökdi — első kötelessége az államnak.

(Népe.)

Megyeyi s helyi hírek.

*** Hirdetmény.** Az Orsz. birodalom egyes részeiben az ársjai cholera hevesebb mérven fellépné, noha a veszély eme járványtelepé vidékek távolága miatt na meg hazánk területét közrel sem fenyegeti, mindazonáltal betegség beburcolás veszélyének lehető megállása óvatossági és elővigyazati szempontból a következőkre néve figyelmeztetik a városi lakossá: Mindazon utasok, akik egynest Oroszország felől, vagy északraieti részéből érkeznek, s itt akar szállodák, koremnák, iparosok szállólhelyein, avagy magán-házakban is megszállholjék, nyernék, feltöltik a rendelkezlé megállapított 5 napi orvosi felügyelő gyakorlatítása végett a tisztí források urnák haladók nélkül bejelentendők. A cholera beteglések, különösen az első cholera-esetek bejelentése, az övmentésdes kiköveteltelénye lévén, felhívának a gyakorló orvos urak, családlok, vendégülök, és egyáltalán az egész városi lakossá, miszerint nemcsak az esetleg előforduló cholera-eseteket, hanem az arra néve csupan gyánuk megkövetléseket is, a hatóság főorvosnak a további intézkedések megtele végett szinten háladeklarátlé jelenték be. A köztisztaság a cholera terjedésének leghatalmasabb ellenszer lévén, penzbírság terhe mellett figyelmeztetik a városi lakossá, különösen pedig a vendégülök, koremnások, s minden egyes nyilvános jellegű bíró helyék és üzletek tulajdonosai, miszerint az udvarokból a szemétdömlök és árnyékszekék kiürítése, büződök tocsak eltávolítása nemkülönbön ugyanazoknak a szükségéhek képest carbolsav avagy vasgálicselvel engedély feltöltelése irant haladéktalanul annyival is inkább intézkedjenek, mert mulasztás esetén, ugyannz kárük és veszélyökre hatódiakilag fog eszközöltetők. A megküvátott fertőzötlenköl anyag a szegényebb sorsú lakosságok ingyén, a fizetőképeseknek pedig megérkeék ar mellett a városkaha udvarán, az illató megőztött által, megapta ki fog szolgáltató. Azon körülmenyhöl kifolyag, hogy a város belterületén a sertés hizalás nagyobb mérvben üzitek, melynek bíze a ragály tovaeredését előmozdítának, a város belterületén létező s üzlet üzlekkor esetleg fellallott házladok folyó évi augusztus hó 8-ig kiürítendők. Az eledmök és óvszabalyok megtartása tekintetéből pedig a következőkre néve figyelmeztetik a városi lakossá: Szigorú megkövetlésség követendő ételben, itásban, munkában és élvezetben, kerülendő azart a gyákori és sok étkezés, különösen erőteljén gyümölcs és romlott halak élvezése, kerülendő a részegeskedés, testi és szellemi munkában való megterhelés, éjszakai és nemi kiesapongás. Az étkezés néve maradjon mindenki szokott tápszeréi mellett, ha t. i. azok ezegek lapodok, s könnyen emészthetők. A vacsorat, mely bőséges ne legyen, nehány órával kell a lefekvés előtt elköltöni. A hasmenésre hajlandók igaznyak mokkavet, eszokoládé, ha forvík, jó minőségű vörösbort és tartozkodni kell mindazon etéktől, melyek hasmenést szoktak előidézné, Italtul levezetesebbül a tiszta friss víz, avagy a jó minőségű bor, valamint friss ásásványvíz (borvíz, savanyvíz). Rossz bor vagy tokelednöl forrott sor áralmas. Igen káros lehet az egésztelre néve továbbá az olyan víz, mely szemet hulladók, ganglek, árnyékszekék közelében van s azoknak kiszivárgás által beszennyezettel, nemkülönbön az olyan folyóvíz, mely estoránk beszállásául közvöl merítettel, Gyákrán a víz létesítve használt fog is áralmas, ha tisztában helyekről gyűjrik. A tisztában avagy gyánus vizet homok-kavics rétegen kell átűrtetni, még jobb a gyánus vizet felforrárti és helytve keves borral, palnkvával, avagy eztrómlenöl, avagy keves etvel öm. Csiszert napontként mérsekkel testmozást tenni a szabadban. A ruházat nekülön vörje a testet az idő viszontagságait ellen, a kik könnyen megföhnek és hasmenésre hajlandók, viseljenek hasukón és lábakon melegtel tartó kelmet (flanel) A lakály szaraz, világos, tigras és kivált jól szellőtöl legyen; nédes, homályos és dohos szobákban való lakás, kivált ha meg azokban sokan vannak egyttel, felette áralmas. A tisztaság jók a testre, mint a ruházatra, ágyneműre s lakásra néve szigorúan fenntartandó, ugyanezért gyákrán kell mosakodni, idönként óvatosan fürödni, a ruhát és ágyneműt gyákrán kell kiszellőtölteni és tisztával felvalótati, a lábhasban, a lakás körül szennyezt nem szabad megötni. Áralmas a tartozkódás oly helyeken, melyeknek levegője rothadó állati vagy növényi hulladékok által van megfertőztetve, legviszesebbül a többi közé a vermek, ganglembok, árnyékszekék, ejnedekek, különösen ha azokba a cholera-k bátrülököl, hanyata ötvetek. Az egészesz fenntartásának feltölteléhez tartozók még: a kádfolyózatok, hátszeres, jeked; elhívben áralmas a nagy lételem, aggodalom, bizalmatlanság. Zombor 1892. évi július hó 25-én. Polgármester szabadság: Vukicsévit Péter s. k., tanácsnok.

*** A Valtér-Csavarrák-ügyben** a fenyítő iratok visszakértek már a szeredi kir. befőtöltötől s mint előle megírjuk volt — Valtér Nádor zombori főkapitány alfaban felelőzése vissza lón vetve. Most a jogorósi határozat közöltöl fog Valtér lónévis hatóságával, melynek kötelességében áll öt hivataliöl fölfüggeszteni.

*** A pallási botránynak** hírlapi nyilatkozatban akadt folytatása. Dr. Wohl és Jód segédei nyilatkozatban adják elő a tényállást, mely a lapunk most számában megirt párbaj kísérletéhez vezetett. Majd Wohl segédei nyilatkoznak, hogy Jód a küzött határdiógn nem nevezett meg segédöket. Végül Wohl orvos adja a közönség tudtára, hogy immár fenytő uton keres elégtételt. Most, mint halljuk Jód fog nyilatkozá.

*** Mátsolat.** Magyar királyi belügyminiszter 51200/III. 5. szám. Körendelet valamennyi törvényhatósági joggal felruházott város községeknek. Tekintettel arra, hogy egy a köz- mint a magán életre kiszámíthatatlan hordereöl és megbecsülhetlen előnyöl jár az idő számítás egyesítés volta, s tekintettel arra, hogy a közép európai egyesítés időszámítás az ország összes közfoglalmi intézetelnél, a vasuti posta- és távúra szolgálataiban, nem különben az állami hatóságok nagy részénél és Budapest fő- és székvárosban már kötelezőleg életbe is van lépítve: előll annak szükségére, hogy az egyesítés időszámítás a közgazdatiság minden ágában is érvényre emelkedék. E célból a hivatalos eljárásban az időszámításnak az egész országban egyenlőtlenesse érdekében felhívom a város községök, hogy haladéktalanul tegyék meg az intézkedéseket a végöl, hogy az általa rendelt hatóságok, hivatalok és intézetek folyó évi július hó 31-ől augusztus hó 1-ére vörerádólag a közép európai egyesítés időszámításra térjenek át. Egyttal saját míhez tartása és közüdomásra hozatal végett értesítem a város községökét, hogy évétöl, miszerint az egyesítés közép európai idörl minden hivatal napontként pontos és megbízható tájékoztatást, s kereskedelemügyi miniszter úr intézkedett, hogy a hazai összes vasuti állomások, valamint a posta- és távúra hivatalok napontként a közép európai idörl szerinti élöl 12 órák a budapesti meteorologiai intézetélől a m. kir. vasuti és idöjárás főfelügyelőség utján pontos jelést kaphanján. Egyéb iránt az idöjárás a vasuti állomások a posta- és távúra állomásokon kívül külön berendezésekkel jelő vezetékek által leendő közvetítéséről a kereskedelemügyi miniszter úr engedélyének előzetes kieszkölése mellett az érdekeltek az engedély megadásá alkalmával meghatározott módon és saját költségöknök gondoskodhatján. Budapesten, 1892. évi július hó 6-án. Gr. Szapáry s. k.

*** Új üzlet.** Engel Mór előyösen ismert fiatal kereskedő úri- és női divatúra üzletet nyit a fő-üzleten a Lajosévit-tele házában. Az alakítási és berendezési munkálatok javában folynak még, de az eddíg elkészülték is arra válnak, hogy egy remek, valóban fővárosi comforttal berendezett üzlet fogja főüzletének szépséit.

*** Bor főgöböl.** Bor-kereskedöktől alakult társaság Olszországban gyárat akar léltálatni, melyben főgöböl esemegé borokat akarják gyártani. Egy lap azt is megírja, hogy mily egyszerű az eljárás. A főgére langyos vizet öntenek, melybe egy keves bor-kövast tesznek, mire az egész keverék erjedésnek indul. Az így gyártott bor 8% alkohollal tartalmaz. Lesz hat bor, ha a fioxera pusztítja is a szölöt.

*** Az időjelzési szervezet újalakítása.** A földmívelési miniszterium a kereskedelmi miniszteriummal egyttérőleg egy időjelzési szervezetet dolgoztatott ki, mely arra fog szolgálni, hogy meg nyjtassek a gazdáköségnek az idő állásról mínel rövidebb idö állát és mínel pontosabban értesüljön. E célból a meteorologiai intézet kebelében egy időjelzési osztályt a központi távúrl hivatalnak számozott távúrlatban napontként ó. u. 3 óráig az előleges időjelzés megtávirázása. A központi távúrl-hivatal ezt egyelőre 150 távúrl-állomásal azonnal tovbövíti, melyek ezt e célra berendezték és hozzáférhető helyen közik e célra szerkesztett pléhtáblákra megtekintelése végett kifüggesztené tartozának.

*** Gyümölcsstermelésünk érdekében.** Gyümölcs-értesítésünk emelése végett igen fontos intézkedéseket tett a földmívelésügyi miniszter. Egyrészlről a bő termésrel bíró szilva- és gyümölcsstermelő vidékekben a legjobb rendszerű francia aszáló-gémezeket osztja ki, másrészt kiküldte Molnár István miniszteri biztost Franciaország nyugati részébe a gyümölcsstermesítés, főleg eddíg a gyümölcsösbor és szesztek készítésének tanulmányozására. A budapesti Gaun-féle gyárban készült új darab kettes kemencézt már a napokban kiosztják.

*** Vervád Csantavéren.** Dankó Takács Jánosné csantavéri földművelősszony, a ki az újságok bürgö öljásját, megirigyezte Xanten dícsőségét és elhatároza, hogy ó egy saját szerzeményű verüdvald a békési Csantavéren irányítja az egész világot figyelmei. Fürst Samuel odavál kereskedő ugyán elkergette a házából Szotyotom Örse néve eszeljét, mert ez pénzt lopott. Szotyotom Örset szemelte ki Takácsné medüműnk. Mivel ugyán a leány életét a közögöl, Takácsné mindenfélét azt hízrelettel, hogy a leányt megfojtotta a zsidó és a vért vette. A közs híre, a mende-menda elterjedt és a falu lakosságát oly izgatottságha hozta, hogy valami nagyobb veszélytöl lehetett tartani. A hatóság is megindította a vizsgálatot és ekkor dugába dönt a Takácsné mert kiderült, — hogy a lényen újabb Zentan lopott egy nagyobb pénzösszeget az új gazdájától, de különben a legjobb egészségenek örvend.

*** A búvész impresszáriója.** Az újvidéki rendörség átíratva folytán Budinesnévis Miksa szabadtéri illetoességé czépszé segéd. egy ott miközöl búvész segédökkel szerepeltén, mesteret a búvész kedésben rövid idö alatt tiszszáryalra, amenyiben ez tobbíknak 100 n-hány forintnyi kapítálsit igen ügyes módon elszakmatörözta. A kitűnő újocnövésztés tartozkodási híre Szabadkán a rendörség által kípaphatatlannak, de már csak 1 ft 85 krt találtak nálá. A kihaltatás alkalmával kísölít, hogy az ügyes eszkömtörnek a gyúlai kir. törvénysekkel is már hasonló baja akadt, míert ez tobbli által kőrtöztete van. hova ez alkalomböl letartóztatásról jelentés tetéttel a rendörség részéről.

*** Kézrekerült jó madár.** Vasárnap délben 2 uriasan öltözött szerb tert be Újvidéken Majland Gyulanak korezmájába. Ebédet rendeltek, s míg a korezmáros a konyhában foglalatkodott az egyik felgy nyittott ajtón a szobába esont, s egy ott heverő nadrág zsebéböl a korezmáros pénzét kürtötte te. Fízertes kerölven a dolog, a korezmáros rájött, hogy a takaros vendégek ugyannaz szerb pénztel fizetnek, melyet ő előtte való este unalmában kifényesített. Titokban a rendörségre küldött. De a két szerb is gyantott fogott, s a korezmáros utjokból elta zítván kiróhatott. Az egyik a Petőfi útetzen futott végig a vasut tele, a másik meg a ház kertjén át je a „Barának”. De az utóbút Onod rendör meg-escípte, amint a főispán kerterkéntésnél elült. Duladókás feljödtöt ki köztük, s bizony a rendör maradt volna a helyszínen, ha segítséget nem kap. Az elfogottat bekérték. Neve Névs Svetozar ismert Belgrádi betörö; tarsát nem skárja megnevézni.

*** Új-Tátrafűred fűrdővendégeknek névsora.** Dull Todor, Zilah. Dull Mariska és 2 önévre, Zilah. Toth István, S.-A.-Ühly, Molnár Béla és neje s. Kenessey Sar., Székseférvár. Vályi Nagy Istvánne, Mezö-Keresztés. Burian György és fia, Mezö-Berényi. özv. Ördödy Palmé, Budapest. Rosenberg Amália, Budapest. Ördödy Lili, Budapest. Budai Józsefné, Debreczen. Dr. Gaiger Ignácz, Kassa. Dr. Acsády Ignácz, Budapest. Gróf Esterházy László, Sarod. Schech A., Glatz. Severin N., Glatz. Aschen-dorf József, Sopron. Schreiner Emil, Sopron. Schreiner Jenő, Sop-

ron. Linezbauer Anna és Kati, Tolna. Dr. Follmann János, Gyálör. Gróf Széchenyi Ferencz neje és hivál, Tárnozsa. Gróf Erdödy István, Gyömör. Mansfeld Pal, Budapest. Ellinger Gusztáv, Budapest. Mészáros Lajza, Budapest. Schwartz Sándorné, Eger. Hajnal Sándor, Nádudvar. Grösits Miksa, Losonc. özv. Urbán Józsefné, miné, Nádudvar. Steiner Jakab, Kerezzag. Hexner Albert. Ah-luga és bonja, Arad. Holzer Jakab, Kerezzag. Hexner Albert. Ah-gebürg. Hexner Albert, Altbörg. Dr. Brief Gyula, Altbörg. Ököl-lesányi Dénes és neje, Budapest. Dr. Nagy Sándor anyja és neje-lye, Budapest. Staiger J. és neje, Oppeln. Novák Sándor és neje, Budapest. Dr. Haraszty Emil, Szolnok. Haraszty Mór, Budapest.

*** Az övezgy asszonyok udvarlója.** Martinek József, ki héttö óta özv. Hagen Lörcinec lakásán Szabadkán, éjjel-nappal mulatott, tegnap tett jelentést ebbeli ixcursiójáról a rendörségnél azal, hogy tegnap vörádró arra ébredt, hogy 60 ft-ot: tartalmazó pénztárcájait dulcölője eleste. A rendörség belevatkozása folytán panaszolt nó előadásá szerint, ö jöszütblöl vette el a bügelárist, nehogy míis avatlán kezébe jussón. A pénz hiány nélkül a rendörségnél le is tette. Ez alkalomböl a rendörség kutatásait más irányban is kiterjesztve, arra a meggyőződésre jutott, hogy a szép övezgy unalmát ösvatja, társalkodót tart magának, hogy a szék övezgy unalmát ösvatja, társalkodót tart magának, Gergely Ilka hajadon személyében. Ezekután mindkét nó orvosrendörleg megvizsgálatván, betegnek találtatták és a közörfházba utasították gyógykezelés végett.

Leszállított áru selymeket. méterenként 25% — 33 $\frac{1}{2}$ % és 50% árcéngedéssel az eredeti áru alul szállit, megrendelék egyes öltönyökre végkéiben is postábr- és vamenemesen **Heeneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** Mintak postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Irodalom.

— A nagyváradi kereskedelmi tanintézet értesítője az 1891/92-iki tanévöl kiadott, a melyből a következő adatok meríthők: az értesítöl első részök képei a kereskedelmi tanintézet felügyelő bizottsága, melynek elnöke Janky József, a nagyváradi „László” hengeremlő igazgatója, Gikára Winkler Lajos, Valásztmányi tagok: Adler Ignácz, keresk. tanácsos, a nagyváradi iazraüti hitközség elnöke, Bartók Jakab, a Biharmegyei takarékpénztár vezérigazgatója, Erber Imre, nagykereskedö, Párkas Izidor, a Biharmegyei keresk. ipar- és terményhitelbank felügyelő bizottsádnak tagja, Grünwald Ernök, a Biharmegyei keresk. ipar- és terményhitelbank igazgatója, Horványi Géza, a nagyváradi takarékpénztár vezérigazgatója, Horványi Géza, a nagyváradi takarékpénztár vezérigazgatója, Lasky Armin, nyomdatulajdonos, a „Szabadság” napilap kiadótulajdonosa, Kaleda János, a kereskedelmi iskolat pártóló egyesülést pénztároska, Kuczián Károly, nagykereskedö, Kunez Gusztáv, a „Kunez József és társá” cégz belgazja, a „Gazdasági és iparbank” igazgatója, Keresk. ifjú egyletnek elnöke, Propper N. János, a nagyváradi kereskedelmi tanintézet alapítója, Reismann Mór, a Biharmegyei termény- és hitelbank vezérigazgatója, a nagyváradi „Kereskedök Csarnoka”-nak elnöke, Dr. Személyi Kálmán, k. jogakadémiai tanár, a közögi iskolások elnöke, Szilagy Mór, a „László” gazmólom részvényitársaság” vezérigazgatója, Ulman Izidor, a „Gazdasági bank” igazgatója. A másödi rész Propper N. János igazgató „Panama-esztona”-ját tartalmazza, mely 20 oldalra terjed. A harmadik rész az 1892—93. tanév megnyitásával, a 4. k a tanári karban történt változásokkal, az 5. k a vállalat tanítással, a 6. k az év közben történt felvázásokkal, a 7. k, a tanintézet jövedelöl, a 8. k az intézet tanulóinak tanulmányi körülmény, a 9. k tanulmányi felgyelméi és egészségügyi állapotával, a 10. k vizsgálatokkal ismertet. A vizsgálatok, és pedig a harmadik osztályban az osztály vizsgálatok május 18. és 19-én folytak; a többi osztályokban pedig június 10—15-ig. A 11-ik részlesen megismerttel a végzett tanulóak alkalmaztatásával. Ezután (12. rész.) a tanári következik. A 13. k a tantervek és fölszerelésekkel ismertet, melynek ismert gazdagsága fölősegése teszi annak részletes fölszerölését. A tanintézet közeléüll a vallás és közoktatásügyi m. k. miniszterium felügyelete alatt áll (14. rész.) A 15. k a tanári testület tagjait ismerteti mely a következő tagokból állt: Igazgató Propper N. János, rendes tanár. Dr. Aczel József, bölcsészettudor rendes tanár, Dr. Demek Gyözö, bölcsészettudor m. kir. állami főreáliskolai tanár, Horváth Gusztáv, helyettes belső tanár, Dr. Kálmán József, jogtudor köz- és váltőügved, Dr. Károly Imren, premoutéri kanonok, főgyümánügyi rendes k. jogakadémiai magán tanár, Dr. Markus László jogtudor köz- és váltőügved, Dr. Szombathy István bölcsészettudor, m. k. állami főreáliskolai rendes tanár, Dr. Tóth Mihály bölcsészettudor, közögi polgári- és alsóközi ipariskola igazgatója, Dr. Goldstein Sándor, orvostudor, Hittököltek: Szentkirályi Zoltán, r. k. segédlelkész, Dr. Keskeméti Lipót, izr. hitközségi rabbi, Gábel Jakab izr. hitközségi tanító. Ezután következik az iskola növendékeinek névsora (16-ik rész.) A 17. rész a Széchenyi Onköpököl, a 18. k, a záró érettségi vizsgálatról, a 19. k a vizsgálatot tevő növendékek névsorával, a 20. k az alsóközi kereskedelmi iskolával, annak felügyelő bizottsága, igazgatója, tanterve, tanév befejezése és növendékeinek névsorával ismertet.

— Nemzetközi baromfi-kiállítás Budapest. Az országos baromfi-tenyésztési egyesület ez év szeptember hó 22-étöl október hó-áig a földmívelési miniszterium támogatásával egy nagyobb szabású baromfi-kiállítást és vásárt fog rendezni. Ezen kiállítást és vásár kapcsolatos lesz községés baromfi és tojásértékesítéssel is. Felhívának emőfogva gazdáink, hogy a mennyiben volnának eladó községés tyúk, kacsá, lud- és pulykafélék nemkülönbön tojastermelösek, vagy esetleg nagyban tenyésztésre és szállításra vállalkozójának, küldjenek fel a kiállításra minta-küldeményeket, melyekre a külföldör érkező és hazai nagyobb kereskedök szívesen kötnék vételi szerződéseket. Bővebb felvilágosítással és kiállítási programmal szívesen szolgál: Part-hay Géza egyesületi igazgató, Budapest, Andrassy-ut 79. sz.

— Irodalmi esemény. Valósággal az, még pedig olyan, a mílyen nálunk vajmi ritkán fordul elő. Iróik nemzedékünk tel-mel mindenfélét, a mennyiség ellen nincs kifogásunk, az elbeszölő műfajok terén szépet, jót is produkálnak, — a verselés sem pang, nap nap után újabb költeménykötetetre hírdetünk elő-fizetéseket, — de a tudományos irodalom terén bizony igen szük az aratás, a mi kétségbevonhatlan jele annak, hogy a vetés is szép volt.

És még itt is határozatlan vonhatunk az egyes ágak közt. Szeretjük a teoriák cutusát és ha kell, a csebecogarak szellemi életének is akad monographusa. Ép ez öklöl helyesen írjuk cikkkünk élére, hogy irodalmi esemény, — mert oly könyv fekszik előttünk, melyet örmöl, élvezettel lapozunk végig.

Marczali Henrik nagy történelmi művéről: »A legújabb kor történetéről« van szó. Már a mikor az első füzeteket kaptuk a nagyszabású munkából, akkor is megirtuk, hogy oly könyvbe záporodik iradalmunk, melyre a külföld bármely országa is büszke, melyért akármely német is irigyünk lehetne. — Más nemzetek történetéről is sokat foglalkoznak a multtal és ezefele változatban találják fel az ó- és középkor eseményeit, — de az újkor történelme jobbakra már csak az elfogott nemzeti hűség megmentésére. — A legújabb korról meg épségséggel nincs scholsem ily munka, mely a semleges állapontot elfoglaló kritikus igazságszeretettel mutatna rá azokra az időkre és eseményekre, melyek — bár a multak következményei — a mai államalakulásokra döntő befolyással bírtak.

A legújabb kor története nyújtja hű képét annak, mint nötte ki magát 1793-ból 1848, mint keletkezett az a mai napig eltartó forradalom, mely nélkül a mai liberálisnak csak festett bálvány lenne. A nemzeti öntudat mind jobban kidomborodik és egységre, függetlenségre törekednek a népek, — megszűntek az olasz, a német egység, — keletkezett a tisztelettel parancsoló független Magyarország, melynek ma már irigyei vannak, még azelőtt csak kiaknázói akadtak. — Az újabb kor történetében ismerkedünk meg az újabb honalapító nemzedékekkel, Széchenyivel, Kossuthal, Deákbal, bennük és általuk emelkedünk oda, hogy ma modern ország vagyunk és hogy viszonyaink rendezvek mindenfelé, még ott is, a hol a kréta körül mindig hibát szerettek keresni.

Ezzel változott nagyjában azt, a mit Marczali munkája felől. A díszes mű kapható Révai testvérek könyvkereskedésében Budapesten. Ára, füzve 7 frt, diszkötésben 8 frt 50 kr.

NYILTÉR.*)

Korrupció,

vagy:
egy magyar család pusztítása.
(II. füzet.)

A fenti czim alatt folyó évi márczius hó 2-án kibocsátott rőpiratomban hivatalos okiratokkal bebizonyítottam, hogy Bács Bodrogmegyébe kebeleztet Kiszács község jegyzője, névszerint: Köszeghy Dező közokiratot hamisított, s hogy engem — miután én miatti a jegyzőt, ezen büntetett konstatóló képviselőtestületi határozat alapján, aljegyzőt minőségemben hivatalból följelentem — Kólosszáry Sándor, újjvidéki járás főszolgabírája, ezen törvényes lépésemért orszákosan felfüggesztet a hivatalomtól s a jegyzőnek egy házját sem görbitette, sőt összeajtszott vele ellenem, s a jegyző által bosszúból formált alaptalan vádak miatt, megidéztetésem nélkül vezetett semmis fegyelmi vizsgálatokkal üldözött. Bebizonyítottam ártalmatlanságot, a főszolgabírónak ebbeli bűnösségét; kimutattam az ok nélküli felfüggesztéssel eddig is 3000 frton fölül okozott káromat; ismertettem családom oknélküli tönkretételét, két fiának áldozatul esetét és végre hivatalomtól történt erőszakos elmozdításomat, s a tényleirást ott fejeztem be, hogy elmozdításom, illetoleg az e körül elkövetett törvénytársítás miatt az 1886. évi XXI. t.-cz. 10. §-a alapján a magas kormánytól közvédenül panaszt nyújtottam be; ellenben a jegyző elleni ügyben a közokirathamisítást csak „rendellen ügykezelés”-nek minősítő I-ső foku alispáni, illetoleg az ettől az ügy befejezése tekintetében elterő II-od foku közigazgatási bizottsági határozat az 1886. évi XXII. t.-cz. 97. §-ának b. pontja alapján megfeleltem, s a felelőztetés törvényes határidőben a szolgabírói hivatalnál adtam be, hogy ez azt az összes ügyiratok csatolása mellett — a magas belügyminisztériumhoz leendő folterjesztést végett — a vármegyére felküldje.

Ez röviden az első rőpiratom tartalma, melyet óvatosságból azon oknál fogva becsatoltam ki, mert a közokirathamisító jegyző és az erőszakos főszolgabíró előre hirdettek, hogy ügyemet Szalavszky Gyula államtitkár úr nem fogja fölívizsgálalni, s én ama rőpiratommal a belügyminiszter úrnak is a figyelmét akartam o hallatlann ügyre felhívni; de megsértés sejtélmem volt, hogy ily hirdetés után a felelőztetés föl nem terjesztik.

A felelőztetés Újvidéken adtam föl postára, melynek vérvénye ez:

Postai feladó vérvény
Szolgabírói hivatal helyben szóló 926. számú ajánlott leveleiről stb. Újvidék 92. 2/25. (Olvasatlan aláírás.)
Ést most lássuk, mi történt azután.

I. A megyei erőszak netovábbja.

Két hónap mulva hiteles másolatban megkaptam a következő határozatot, illetoleg ministeri leiratot:

24.568/IV—7 M. kir. Belügyminiszter.
Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottságának Zombor. Bányász Mihály Állásától felfüggesztve kiszácsi segédjegyzőnek**) közvetlenül hozzám benyújtott kérvényét, melyben fegyelmi ügyének fölívizsgálásáért folyamodik, a vármegye főispánja által folyó évi 307. szám alatt fölterjesztett iratok kíséretében a közigazgatási bizottságunk megfelelő további szabályszerű eljárás végett öly kijelentéssel küldöm le, hogy a szőnyegben lévő két egybehangzó határozatnál elintéztet ügynek érdemi fölívizsgálására magamat inditattva nem éreztem.

Budapestben, 1892. évi április hó 2-án.

A minister helyett:

Szalavszky Gyula, s. k. államtitkár.

Telhat erőszakos elmozdításom miatt az 1886. évi XXI. t.-cz. 10. §-a alapján emelt jogos panaszom folytán ügyem nem vizsgálatot fölül. Mielőtt elmondanám ennek okát, előbb a jegyzőnek közokirathamisítás miatti fegyelmi ügyében beadott felelőztetésem sorsáról kell szólnom, hogy befejezhessem a megyei erőszakoskodás ismeretelését.

Ezen felelőztetés visszataratatott Bács-Bodrogvármegyében (!!!) mert a fentebb közölt ministeri leiratban róla, vagy a jegyzőről egy szóval sem tétetik említés; mert továbbá folterjesztése esetén a magas kormány a községi törvény értelmében okvetlenül hozott

volna a jegyzőre nézve III-ad foku (s községen kívül hivatalvesztést kimondó) határozatot; mert végre a felelőztetés benyújtása után a főszolgabíró valami játékszerű pótívizsgálatot tartott a jegyző ellen, deazára annak, hogy ezen pótívizsgálat elrendelése is meg volt tímáda e felelőztetéssel. A helyett telhat, hogy az iratokkal folterjesztette volna, azok használata mellett pótívizsgálatot tartott a főszolgabíró, kiról azt mondják, hogy szabolegény volt, a mit „Zombor és Vidéke” is a múlt élvon egy újjnyi vastagságu bűntökl, czafolat következtében nélkül közölt, s ki az újjvidéki m. kir. póstahivatal kézbesítőközvénye szerint sajátkezőleg vette át a felelőztetés s így azt nem mondhatja, de azt gondolta magában, hogy mielőtt a visszattartás nyomára jönnék: habak ártatlanul, de mindenron be leszek zárva! (Erről alább szövelek.)

Úgy látszik, a felelőztetés visszataratásának palatolásául mondja az alispán a jegyzőre nézve 1892. évi április hó 18-án 9491/892. szám alatt utolsó I-ső fokon hozott határozatában, az általam megfelelőztet II-od foku határozatra való hivatkozás ntán, ezen szavakat: „ . . . a m. kir. belügyminiszter úrnak f. évi április hó 2-án 24.568. szám alatt kelt, s ezen fegyelmi választmányi (II. foku) határozatot helyben hagyó intézménye folytán következőleg határozó* stb.

Ha a „helybenhagyóknak” állított ministeri leirat nem volna kezemben, elhitelhetné a világal az alispán, hogy a magas kormány a jegyzőre nézve hozott II-od foku határozatot helybenhagyta; de ezen ministeri leirat birtokában velem sem hitelheti el az alispán az állítolagos helybenhagyást, mert ama leirat szerint csak a panaszomról tétetik említés, s csak az én ügyem nem vizsgálatot fölül; ellenben a jegyzőről és az ügyére vonatkozólag beadott felelőztetéséről egy szó sincs benne mondva!

A felelőztetés azért nem terjesztett föl, mert az iratokban a jegyző visszálésai kézzel foghatólag, s hivatalos adatokkal is vannak általam bebizonyítva, mert továbbá egy súlyos fegyelmi vétségéi miatt egy évig nem volt vizsgálat szándékosan foganatosítva, s mert az ellenem üldözésekből foganatosított vizsgálatnál a főszolgabíró bűnössége és az én ártalmatlanságom teljesen kitűnik, s restelni való dolog lett volna, ha a magas kormány nem engem, hanem a felmagasztalt közokirathamisító jegyzőt és az erőszakos főszolgabírót találta volna bűnösnek. A jegyzőt a magas kormány tisztán fegyelmi szempontból is elmozdította volna hivatalától, mert egyb súlyos vétségök közt azt az elkövetta a jegyző, hogy egy vendéglő udvarán — a nézők megbotránkozására — saját lovaival „Bruderschaft”-ot i volt! (L. a 4554/891 szolgabírosági számú ügyiratot.)

Ha a magas kormány nem szándékozott volna is, hamis információ miatt, panaszom folytán a kiszácsi ügyet fölívizsgálalni, a felelőztetés következtében okvetlenül fölívizsgálta volna s ezzel panaszom is el lett volna érdemileg intéve, mivel az ellenem és a jegyző ellen vezetett fegyelmi vizsgálat egy és ugyanazon iratesomban van leírva.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

A torzkép.

(Folytatás.)

— De erre már felugrott a bankár: Azt hiszem, még nem ismeri annyira leányom szívét, hogy azt megbírálhatalna!

Mint a villám egy merész, vakmerő gondolat támadt a festő agyában: felhasználnia az alkalmat, felgyegyezni az ellent, — a többi az Isten gondja, legfeljebb ki leszek dohva, — gondolta Pál. Erős tekintettel a bankár szeme közé nézve, imigy válaszolt: Boesánát, nagyon téved, jobban ismerem fatiszlabb leánya szívét, mint azt gondolná; fogadni merek, Luitgard k. a. férjül elvállalna, ha ön beleegyezését adja!

— De Uram!

— Asmusz állhatatosan fixírozta a bankárt.

Goldbaum úr! iszonyodás és ijedezése sértés roám nézve; állíthatom, hogy sohasem becsültem túl magamat, de viszont azt is mondhatom, hogy lenézést sem türtem meg senki részéről; művészy vagyok, s ön is bebizonyította tegnap, hogy becsűi állásomat; nem voltam toladóki, hanem ön keresztet fel, a miért nem is érthetem felháborodását! Nem válnék szégyenére, ha leányát nekem nőül adná.

A bankár remegni kezdett minden tagjában:

De Uram, ennél nagyobb szemtelenség t már nem képzelhetik!

A festőt azonban nem lehetett sodrából kihozni: Minél jobban kihevílt, annál nyugodtabb fogok én lenni.

A szemtelenséget megbocsátom, a mint bebizonyítja miben áll az!

— Mit? meg bizonyítottam is követel, ön, ön !!

— Azt hiszem jogosan; nem találkoztunk különöset, kivéve a földi javakat, de az mit sem tesz, hisz már egy hites görög búles is mondotta: Az egyedüli, igazi vagyon a lelek gazdagsága.

— Goldbaum olva maradt, de dühében öklre szorította kezét:

Micsoda?

— Ha nem hiszi el, tessék Reinvald orvost megkérdőzni, ő olvasottab mint én, jobban is tudná ezt előadni.

— Igen, igen, — toborzótkolt a bankár vérvörösre váltan — Reinvald most tárt fel előttem az ön léleknek gazdagságát.

Ön leányom kezéről, mer álmódozni, ön, ki torzképet készített rólam?

— Én? Asmusz meghökkenve egy léppelshátrált, Goldbaum pedig erőltetett kacagásba tört ki.

De a fiatal ember azonnal visszanyerte nyugalmát, s jóval csendesebben tovább beszélte: Igen, most érthetek meg egyet-mást, telhat a torzképtől való félelmében vette meg festményeimet, s e félelmét Reinvald kellette fel önben?

A jó doktor, csakhogy rajtam segítsen!

— A mondtattól a bankár mit sem értett, a festő további beszéde némileg felvílágosította a dolog mibenlétérol.

Most körülbelül úgy érzem magam — folytatta a festő, — mint Schiller egyik költményének hőse, midőn berájtát és keresztét életveszélyben látta; egyiküknek most keresztet feszítenek, ha csak Goldbaum ur nem el Dionysius, a zsarnok nagylelkűségével.

Keřitünk meg!

Becsületszavamat adom, hogy én semmiféle önre vonatkozó torzképre nem gondoltam, a mint nem is gondolhattam, mert becses személyéhez méteremben érkezőség nem is volt szerencsém.

Mit egy varázsszóra, mintha csak földalati erő lökte volna, felállott felegyesedve a bankár:

Ez az ember megcsal?

— Úgy látszik, esendesítette Asmusz, — de ez életének első csalisi kísérlete lehetett, és szegény már eleget szenvedett községi becsésében, melyet csak most érték igazán; minden reményét a jövőre megsemmisültnék gondolja, mert végtelennül szereti Elvira leányát.

— Az apa homlokához kapott. Hallatlan dolog!

Pál e közbeszólat fel sem vette: A mi engem illet, nem tekinthet már búnének, ha leánya kezéről álmódozni merlem.

Goldbaum magánkívül felpattant: Örültél csak tenni?

Ellelközöz, szeretném, ha szavamot nyugodtan megfontolná, s Luitgard kisasszonyhoz kérdést intézne, van-e hajlama hozzám?

A nemes bankár ismét mérgesen felpattant, s nem nagyon előkelően verte öklével az asztalt: Igen, azt megfogom tenni, s ön föltánuja legyen leányom válaszákn, hogy a megillető szőgyenértzettel távozhassek! Megnyomta a villamos esengetyűt, és egy oldalajátóra mutatót: Léppjen ide be kérem.

Asmusz engelenkedéselt. Nemsókára belépett egy egyenruhás inas és a nagyságos ur parancsát várta.

— Luitgard kisasszonyt kérem behívni!

Az inas elsiet, Goldbaum pedig kedvének helyére, hátra téve kezét, lözve fel s alá sétált, míg Luitgard kelleses hangja halatszott: Megbocsátás, kedves papa, de még reggeli kőtőshben vagyok.

— El is mehetsz mindjárt, csak egy kérdésre akarok feleletet!

Láttad tegnap a festőt a kitől a képeket vettem?

— Igen, papám.

— Először láttad?

— Igen, felelt kissé elfogult hangon.

— Elfogadnád férjéred?

— Papám! kiltott a leány meglepetve, s egy pillanatban hol elpirult, hol elhalványosodott.

— Igen, vagy nem?!

— Luitgard szővében heves közölem támadt, a mit eddigelő önmagának sem mert bevallani, a mely benyomást, melyet a festő megjelenése — kivel képzelete az estély óta oly körülményesen foglalkozott, — ó rá gyakorolt, — szive esendes sóvárgását és reményét most nyíltan bevallja?

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.*)

A legjobbat és legegységesebb
ÜDÍTŐITAL,
mely mint szálta ital különösen kedvet és hőt, eszogat
és a víz vagy növényi szőrpőkkel vegyítve kitűnő ízű gyógy-
lejt adja

**MATTON-FEEL
GLSSHÜBLER**
Nagyon ízletes és egészséges
SZÁRNYOS-ÍT

oltja a szomjat, hűsít és felírta is egyaránt. A legjobbat szer a
női hűség tikkasztó hatású ellen.

* E rovát alatt közlöttékert nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetéseik.

Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik **Frend Samu** bőkkeskedésében, Zomborban. 1-3

Kitűnő minőségű tisztán kezelt vörös és fehér borokat, mint hatásos óvszert a kolera ellen ajánlunk

Schwabach Viktor és Zsigmond

németbolyi és villányi termelők és bornyagkereskedők pinözéjéből következő minőség és árak mellett.

Vörös borok:

1888-ki termés	100 liter	30 frt —
1887-ki "	" "	35 " —
1886-ki "	" "	45 " —

Fehér borok:

1889-ki termés	100 liter	24 frt —
1888-ki "	" "	28 " — 30 frt.
1887-ki "	" "	34 " — 38 "
1886-ki "	Risling "	38 " — 42 "
1885-ki "	" "	42 " — 46 "

szállítási bértmentve.
A borok megrendelhető 50 literes hordókban fel-
felé teltes szertini mennyiségben.

Kitűnő minőségű borok szállításiért kezeske-
dik a nevezett özög olányösen ismert hürve

Megrendeléseket elfogadnak alulírottak, sörház-utca
108. sz. a. iradájukban, levelező-lap útján való felhívásra
azonban készséggel bővebb felvilágosítással szolgálnak

Heller és Hecht

bizomány és ügynők Zomborban.

Bécs, 1873. Érdem-
érem. Budapest, 1885. Nagy
diszoklevél. Zágráb, 1891.
Diszoklevél. Eszék, 1889.
Diszoklevél. N.-Palánka, 1887.
Arany-érem. London, 1871.
Diszoklevél.

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

I. szerémi portland-cement és vízhatlan mészgár BEOSINBAN.

Központi iroda és raktár: Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjárások, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mészet

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítottanak. Zomborban kapható: Heindlhofer Róbert ur fi-szerkeskedésben.

Arjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetnek.

3-3

Páris, 1867. Bronz érem. Keeskémét, 1872. Ezüst érem. Újvidék, 1875. Arany érem. Szeged, 1878. Érdem-érem. Trieszt, 1883. Arany érem

Első cs. kir. osztr. magyar kizárólag szabadalmazott

FAÇADE-FESTÉK-GYÁRA

Kronsteiner Károlynak, Bécs, III. fő-utca 120 (saját ház.)

Kitüntetve arany érmekkel. A főhercegi és fejedelmi uradalmak, a cs. kir. katonai és valamennyi vasut-, ipar-, hegy- és bányászati-társaságoknak, a legtöbb építő-társaságnak, építő-vállalkozónak és építőmesternek, valamint számtalan gyártulajdonosnak és birtokosnak szállítja.

Ezen festékek az épületek mázolására használtaknak, 36 különféle mintákban különként 16 kr-ától teltel, mészben oldható, az olajmázzal teljesen egyenlő.

Mintajegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Cognac-quint-kivonat.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítése, mely a valódi francia cognac-tól semmiben sem különbözik, ajánlom a jónak bizonyult különlegességét.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 ft. o. v. Készítési utasítás ingyen mellékeltem. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezesekdem.

SPIRITUSZ MEGTAKARITÁS erőtől el nem foszthatatlan pálinka-erősítő-kivonatnál; ez az italoknak kellemes, erőteljes ízű ad és csakis nálad kapható. Ára különként 3 ft 50 kr. (600-1000 literre) használati utasítással együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi esszenciát, rum, szilvapálinka, türkölvi, fükeserű, valamint a leterő likörök, szeszitalok, ezeket és horezet készítésére fel-felmutathatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltem.

Arjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezesség vállalk.

Pollák Károly Fülöp

esszencia-különlegességek gyára Prágában.
(Tisztes képviselők kerestetnek.)

KALODONT

A Sarg-féle egészséggyógyhatóságilag megvizsgált fog tisztító szer.
Kapható gyógyszereszek s Hlatárnoknál. Zombor
főutkán HEIDUS JÓZSEF gyógyszerésznél.
1 drb ára 35 krajczár.

A bécsi bank-egylet központi-letéptéztár s váltóterme.

A bécsi bank-egylet teljesen befizetett részvényköje
25.000,000 f. ost. ért.
Fiókok Prága és Grätzban.

BÉCS.
I., Herrengasse 8.
Posta-Chech-számla
826.045. szám.

Letéptéztár és váltóterem Bécsben:
II., Praterstrasse 15. sz.
IV., Wiedner Hauptstrasse 8. sz.
VI., Mariahilferstrasse 75. sz.

A bécsi bank-egylet központi letéptéztára s váltóterme kereskedelmi tevékenységét megkezdte. A kereskedelmi ágak a melyeknek k/válókép a következők:

- Megvétele és eladása járadékok, záloglevelek, elsőbbségek, részvények- és sorsjegyek- valamint a valuták s deviseknek;
- Pénzbetétek elfogadása előnyös gyümölcsözés végett földmúndási határidő nélkül;
- Elkülönített megörzése s kezelése az értékpapiroknak. E mellett a bécsi bank-egylet hivatására utalunk, mely szerint az értékeket a folyó számla forgalomban díjtalanul őriz meg és kezel.
- Kisorolt értékpapírok és szelvénnyek beváltása s beszedése;
- Értékpapírokra való előlegadás;
- Az összes bel- és külföldi borsékre vonatkozó megbízások keresztülvitele;
- Sorsjegyek és más értékpapírok biztosítása kisorolási veszteség ellen.
a) A kisorolt értékpapír kicserélése egy hasonló ki nem szereltet kárpótlás mellett.
b) kézpénzkártérítéssel a kisorolás által veszteség különbözet megfizetésé által.
- Szám-revisiója a sorsjegyek és más kisorolandó értékpapíroknak.
- Igérvények-kiadása minden hazúshoz.

A legelőnásabb keresztülvitele mindennemű megbízásnak kivétel nélkül biztosítottak a váltóteremben épügy, mint levezési uton. A megbízók érdekel minden irányban vételnek és előmozdítanak, informatiók a leg részletesebb és legalaposabb módon adnak, s könnyebbítések valamint mindennemű előnyök, a melyeket tőke, erő szakértől tapasztalatokkal egyessülve nyújtan képesek készségesen eszközölnötnök.

3-10

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham.
Az ismeretes és számos év óta bevezetett extrahardwari minőségek tonó Crompton Abram, Crompton Milne Travis és mások ezennel felhívást intéznek vevőkörhez, hogy oly fonal vételétől óvakodjanak, melyek az óvókéhez hasonló módon csomagolva és utázott czin-felírással ellátva vannak és megjegyzik, hogy hajlandók

200 (kétszáz) forintot

fizetni annak, a ki csomagolásuk és czimfelíratur hamisított és utánzóit tudomásukra juttatja úgy, hogy azok bíróság előtt felelőség és megpenyítés vonhatók legyenek.
E részben való közlemények

A. & A. CROMPTON & Co. LIMITED
Shaw, near Oldham, ENGLAND.
ROSENZWEIG LIPÓT ÉS FIAI, BÉCS

I. Gonzaga-utca 16, vagy dr. Links Emil udvari és bírósági ügyvéd úrhoz Bécs, I. Hohenstaufen-utca intézendők. 10-13

Wintenberg-intézete

Bécs, Währing Cotage-Anlagen.
Nagy lánynevelde comfortal berendezze. Szép tanító-, háló és társalgó termek. — Pompás kert stb. — Egészséges fűtése, államtalig elismert bizonyítványok.
Tulajdonosa

Wintenberg Mária úrnő,
Coblentzól a Rajna mellett.

Szt.-Margitszigeti gyógyfürdőhely Budapest.

A szt.-Margitszigeti 43,7° C. hévíz kitűnő eredménnyel használtatott mint fürdő vagy belsőleg mint gyógyital és belőlegrésre a következő kóralakok ellen: **köszvény, eszű, zsákák, idült költégek, külsérték** után fellépett izzadmányok, görvlyé és bujakör, máj-, gyomor-, bélbántalmak, idült székrekedés, hólyaghurut, női bántalmak, garat, gége, tüdőhurut, hűdések és idegbántalmak. A gyógymód hatathatóságát tételre ezáltal meglepő sikerrel használtatott a **massage és villamos fürdő**. 135 hold sétakert, tiszta, pormentes levegő és 300 vendégzsoba, társalgási és tekéző-terem, posta, telefon, távirda, gyógyszerár és elismert jó konyha. Rendelő fardóorvos Bauer Antal főhercegi udvari orvos. Naponta katonai- és cigányzene. Hajóközlekedés félóránként: menet-terti-jegy: hétköznap 20 kr, vasár- és ünneppnap 34 kr, gyermekjegy 10 kr.

Fürdőnyitása május 1-től szeptember 30-ig.

A szabadárknál május és szept. hóban 30% engedmény.
A hévíz, mely az eddigi tapasztalatok szerint **köszvény** ellen oly hatásosnak bizonyult, hogy joggal **köszvény-gyógyvíznek** nevezhető, frissen töltve készletben, főraktár **Édeskuty L. udv. ásványvíz-szállítóházán** Budapestben.
Árszámla kívánatra ingyen megküldetnek.
A szt.-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapestben.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelőnásabb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”

a mely az új évvel immár 26-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közzönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesítések gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatosága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tetteit népszerűvé. A kormánykorában előforduló eseményekről az „Egyetértés” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legelőnásabb tárgyilagossá bű tudósított egyedül az „Egyetértés” közli. Barmely pártköz tartozék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező iradalmi célt szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a hálygyilag a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb írónak legújabb regényeiben, talál benne tarca-zékeket legjobb írónktól, divattanároktól. Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek a rovatival a versenyt kiállthatna.

S ez el szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldaslak terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólételettség tekintetében utóhérlétnök van elismerve a magyarságban. Egyik legelőnás érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetből sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté all minden pártérdekünk és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításaink is mindenkör a pártérteketeken felülemelkedő részrehajlásban szerzte meg a közéletmért, mely aban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdaság irvata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s **gazdaközönség, az iparos és vállalkozó** nem szorul többe idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tüzsedé tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évűzdé óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlené vált, mint a hazai kereskedelmi-, ipar- és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Uéleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobbban informált lap Magyarországban.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bű tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés” 3 speciális rovatát említjük meg, melyek országos hirre tettek szert. Ezek: az **Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság**, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re
melynek előfizetési ára: egy hóra 1 ft 80 kr., negyedévre 5 ft s egy évre 30 ft. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámokat a kiadóhivatal ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-tulajdonosa:
CSÁVOLSZKY LAJOS.
Az „Egyetértés” kiadóhivatala:
Dalszínház-utca I. szám.
(Az operaházal szemben)